

людей смаку викличе лиш гримасу. Ідеї не можна вложити на багнети—затаскана фраза, але вірна! Людовіку XVI канібали конвента могли сміло лишити його недотепу голову—це перед сратою він і його ідея вмерли для Франції. Навпаки, вбивство Карла I англійського не знищило монархичної ідеї, а заслання Наполеона не перешкодило з'явитися на континенті спершу його тіні під Ватерлоо, а потім його небіжи Луї.

Флістри і запаморочені від несподіваного щастя діачі з „Victoire“ або „Homme libre“ можуть думати, що цим разом буде інакше. Гогенцолерни не Романови. Німеччина—не сон, а факт, з котрим нічого не зроблять ні Греї, ні Клемансо, ні Вільсон, ні навіть—Пашич чи добровольча армія.

„Кайзер“—це тільки часова, хоч і типова еманация німецького духа. Позбавлений своєї голови, пруський „милитаризм“ що показав таку велику моральну міць і організаційний талант в цій війні,—не вмер і Німеччина напевно не верне вже до часів Гете і Шілера, до часів своєї політичної летаргії, як це хотілося ідеологам американського фінансового капіталу або французьким анексіоністам.

Романтик на троні сходиться з політичного екрану. Від цей хвилині належить до історії, котра, мабуть віддасть належне цій, обдарованій може знаходити дилетантськими рисами характеру, але—загалом—дуже оригінальній і стильовій фігурі нашого віку.

Д-р Д. Донцов.

Хлібороби і землевласники.

Сталося те, чого і можна було сподіватися. Справжні селяне хлібороби, ті, що власними руками та тяжкою працею виробляють хліб, не могли бути вкупі з тими, що на протязі віків тримали хліборобів в ярмі кріпацької неволі, а які прикладають всі зусилля, щоб зберегти своє панування над найближчими спільниками хліборобів безземельними та малоземельними селянами.

Справжні селяне хлібороби наче переконались, що пани землевласники з „Протофісу“ не тільки домагались зберегти своє соціальне панування над українським народом, а всіма засобами борються за вніщення самої української державності, яка очевидно на думку панів поміщиків, нічим не зв'язаних з українським народом, окрім класового панування над ним, не може гарантувати того соціального status quo, яке було до революції.

Українські селяне та робітники утворили власну державу для захисту, забезпечення свого економічного добробуту та національно-культурного відродження що ні в якій разі не може сприяти продовженню монархично-феодалного панування панів землевласників.

Українські хлібороби зрозуміли потребу і необхідність збереження та зміцнення української державності і стали на шлях національної державної політики, яка кінце вимагає переведення земельної реформи та розвитку національної культури.

Це і стало основною причиною того розколу, який цими днями відбувся на з'їзді хліборобів та землевласників. Всі заходи деяких впливових кол налякали справжніх хліборобів закриттям з'їзду, обвинувачення їх в нахилі до соціалізму та навіть большевизму не дали тих результатів, яких сподівалися прихильники монархично-феодалної реставрації колишньої Росії, і селяне хлібороби покинули панський з'їзд та панський організацію, щоб заснувати свою власну організацію „всукраїнський союз хліборобів власників“.

Правда більшість з'їзду лишлася і продовжувала свої наради про охорону чи оборону своїх засобів експлуатації українського селянства та про організацію сил для боротьби з большевизмом, до якого зараховано нині вже всі ті політичні течії, які не входять в „Протофіс“, окрім кадетів, близько зв'язаних з панами дідачів.

Але відношення сил в державі інше, ніж на з'їзді. Панами землевласникам вдалося всьмаками засобами утворити більшість на з'їзді, а що буде в „союзомь земельнихь собственниковь“, як з усіх його повитових організацій вийдуть дійсні хлібороби і поведатимуться до повитових філій „всукраїнського союзу хліборобів власників“ покаже ближча будуччина. Купка панів дідачів,

яких на Україні не більше 40—50 тисяч навіть з своїми прихвостями складатиме дуже не велику реальну силу.

Ми глибоко переконані, що сам „Протофіс“, в склад якого входять і „союз земельныхь собственниковь“, як би дійшло до виборів у державний сойм репрезентував би волю не більше 500—600 тисяч населення України.

Зовсім інше треба сказати про „союз хліборобів власників“, який вже організувався і до якого приєднало до 200—250 делегатів, що покинули з'їзд.

Ця організація може розраховувати на мільони дрібних власників, як являються міцною підвалиною української державності, як в боротьбі проти большевицьких утопій, так і всяких соціалізаторів. Необхідно тільки українському громадянству допомогти хліборобам селянам своїм досвідом та енергією твердо стати на ноги, поширити поміж українським селянством національно-державну платформу союзу та його статут, допомогти скликанню по всій Україні з'їздів хліборобів власників, і наша державність матиме ще одну надзвичайної сили організацію, яка в нинішніх непевних та тяжких умовах відіграє історичну роль в боротьбі за українську державність.

Життя показало, що ні революційна демократія, ні утопічний большевизм не тільки не можуть збудувати сталу міцну державу, а дуже легко доводять до руїни навіть старі існуючі держави. Те саме ще в більшій мірі треба сказати і про большевицьких правих, які своєю класовою політикою доводять реакцію до таких розмірів, що навіть вороги большевизму лівого не можуть з частим серцем сказати, хто з них більший ворог правного ладу та законності.

В МІНІСТЕРСТВАХ.

Закон про квітки українських установ.

Ясновельможний пан гетьман затвердив такий ухвалений радою міністрів закон: 1) Квітки українських установ: Державного банку, скарбниці та державних ощадних кас, видані свого часу володільцям процентних паперів, які агентами російської совітської влади були вилучені з установ державного банку, скарбниці та державних ощадних кас, де ці папери переховувались та одвезені або знищені, приймаються державним банком по операціях позичок та авансів; 2) Одвезені або знищені агентами совітської влади первопісні процентні папери, які було вилучено законами, що підлягають чинності законодавства української держави, визнаються, по заявах володільців, недійсними. Реєстри таких паперів, з показом їх номерів і серій, оголошуються державним банком до загальної відомості в „Державному Вістнику“. Установи, що випустили зазначені папери повинні на вимогу їх володільців видавати дублікати втрачених первопісних паперів; 3) Прохання та дуплікати й посвідчення, що подають ся або видаються на підставі цього закону, визволяють від оплати гербовим збором; 4) Міністри фінансів доручається видати правила про порядок пристосування цього закону.

Закон

про поповнення армії та флоту української держави, що мають формуватися.

На змиття і доповнення існуючих законів постановити:

1) Для укомплектування армії і флоту української держави, зробити по всім місцевостям України на протязі часу з 17 (30) листопада по 17 (30) грудня 1918 р. постороковий призов молодих людей, які народилися в 1899 році.

Примітка. В тих місцевостях, де переведення призову через надзвичайні обставини зазначені строки буде неможливо, міністри внутр. справ, за згодою з військовим, надається право призначити для призову інші строки.

2) На протязі тих-же часів (арт. 1 цього „закону“) притягнуті до виконання військової повинності юнаки: а) тих, що народилися пізніше 1899 року, як що вони скінчили курс середніх шкіл, зазначених в пункті А додатку до арт. 55 „Статута військової повинності“ і в додатку до арт. 76 „Устава о воинской повинности“ влад. 1915 г. св. за рос. имп., т. IV“ і не поступили ще в вищі школи і б) тих, що народилися раніш 1899 року і одержали в попередні призови відстрочки для скінчення середньої чи вищої освіти, коли ці відстрочки зараз утратили силу, через скінчення їх, або через вивуття цих осіб з се-

редніх шкіл, або скінчення ними середніх шкіл і невступлення у вищі, або через скінчення вищих шкіл чи вбуття з них.

3) Контингент новобранців, що підлягають прийманню до війська, встановити в 169000, залічивши в це число контингент в 5000, установленний для сердюцької дивізії законом від 24 липня ц. р.

4) З зазначеного контингенту прийняти до війська в біжучому році в порядку номерів жеребів, починаючи з менших, згідно з розверсткою 85000, не рахуючи зачислених вже в сердюцьку дивізію, а всіх інших осіб з тих, що призиваються по цьому „Законі“, які будуть визнані здатними до військової служби, за винятком льотних першого розряду по родинному становищу, а також осіб, які не одержали цієї льоти через неявку другого члену родини, що досяг 16 років, або знаходяться на тісній службі по жеребу, або охотником (арт. 46 „статуту військ. пов.“), зачислити в запас жеребових, згідно арт. 147 „ст. в. п.“.

Отже українське громадянство повинно шукати само ті сили і той шлях, які могли би зберегти та зміцнити нашу державність.

М. Кушнір.

Грамота гетьмана всієї України до всіх громадян України.

Сучасний мент серед світових подій, коли доля рідного краю, його будучина, та щастя залежать головним рудом від державного порядку та громадського спокою, ми звертаємося до всіх громадян України з сердечними, доброзичливими і твердими словами.

Тепер було б несовчасно розпалювати взаємно між ріжними колами вогонь ворожнечі. Тепер всі, хоч би і думали утворювати державу кожний по своему, повинні об'єднатися в одному почутті щирої любові до батьківщини та пам'ятати, що порушати в ці дні звиклий хід державного життя навіть з найкращими намірами було б те саме що наразити нашу країну на велику небезпеку, а може бути, не дай Боже, і на загибель. Тому ми вважаємо необхідним зняти, що правитель-ство наше, яке безперестанно працює над здійсненням у найближчий час, оголошеними нами скликання державного союзу та земельної реформи, очікує, що в цей страшний час всі громадяне збережуть повний спокій і відмовляться від яких би це не було самочинних виступів.

В нашому розпорядженню мається достаточна сила, щоб не допустити до жадного порушення державного порядку, але ми і не думаємо про ці засоби, ми певні в цьому, що наш заклик буде вислуханий з любов'ю до батьківщини і здоровим зміслом усіх громадян.

Павло Скоропадський.

10 листопаду 1918.

Наказ пана гетьмана всієї України.

(По військової офіції).

Маючи на увазі підтримання законності та ладу на місцях, оголошую Чернігівщину з доданнями до неї повітими, Київщину з доданнями до неї повітими і з київським градоначальством та Полтавщину на військового стані з наданням всієї повноти владі, відповідним командирам корпусів в своїх корпусних районах: на Чернігівщині—командиру 5 корпусу, на Київщині з градоначальством ки-

ївським—командиру 4 корпусу, на Полтавщині за винятком додання повітів харківської губернії—командиру 6 корпусу.

Згаданим командирам корпусів присвоюється права командуючого окремою армією, згідно ст. 600 „Положення о полемомь управленіи войскъ въ военное время“, видання 1914 року і розділу II „Правиль о мѣстностяхъ, объявленныхъ состоящими на военномъ положеніи“.

Горожанській владі керуватися додатками до ст. 23 „Свода губернськихъ учреждений, томъ II свода законовъ“ бывшої російської імперії, видання 1892 року. Військовий стан входить в силу в 10 годни п'ять хвилинь вечером з 11 на 12 листопада.

Надати право підлягаючим виконанню військової повинності особам подавати докази, що посвідчують їх права на полекші, або відстрочки по відбудуванню військової повинності, а також на винятки по зв'язням та роду заняттів до скінчення в кожнім повіті або місті загальних справ по призову, але при неодмінній умові, щоб заяви про ці полекші, відстрочки або винятки, хоч-би словесні, були зроблені до початку проведення в кожному призовому участкові огляду призовних і відмічені управою військової повинності в призовних списках.

10. Особам, що скінчили вищі й середні школи і бажають поступити в військо охотниками, надати право подавати про це заяви до строку, зазначеного варт. 155 „с. в. п.“.

11) Останнім строком праці повітових і міських управ по військової повинності по додатковому прийманню до військо осіб, своєчасно неявились до призову, визначених здатними до служби після огляду в губ. управах до військ. повинності і бувших в лікарських установах на іспиту, встановити для зазначеного в цьому законі призову 16 березня 1919 р.

Тих осіб, питання про прийняття яких не буде вирішено остаточно до зазначеного строку, притягнуть до військової повинності в слідуючий призов.

12) Порядок відбудування військової повинності (ст. В. „с. в. п.“) особами, що перейшли призovníй вік, які по яким небудь обставинам до цієї пори не відбували військової повинності вступити військовою міністрів за згодою міністра внутр. справ і провести його на затвердження в законодавчому порядку.

13) При виконанню цього призову в усьому іншому керуватися розділами I—IX „ст. в. п.“ та законами про переведення їх в чинність від 8 листопада ц. р. з наданням права міністрів внутр. справ за згодою з військовим міністром, в зв'язку з зміною загальної строку початку і скінчення призову й приймання на службу новобранців, відповідно змінити строки для виконання всіх других дій по призову і прийманню до війська.

Голова ради міністрів Лизогуб. Військовий міністр Рогоза.

Допомога Галичині.

Минулої неділі відбулося засідання управи всеукраїнського союзу земств.

Засідання відбулося під проводом голови управи всеукраїнського союзу земств С. Петлюри, за день перед тим випущеного з Луганівської тюрми. В засіданні брали участь К. Мацієвич, В. Прокопович, М. Савченко-Вільський, З. Моргуліс, С. Драгоманів, Д. Одріна і В. Росікевич.

У зв'язку з подіями, які відбуваються в Галичині, голова управи С. Петлюра порушив питання, щоб всеукраїнський союз земств прийняв на себе ініціативу в справі допомоги українцям Галичини в її боротьбі за державну самостійність річами першої необхідності (хлібом, продуктами, матеріалами то що). Для цього необхідно звернутися з відповідним закликом до всіх земств України з пропозицією організувати збір жертв. Зібрані засобами окремих земств жертви розпреділяються управою всеукраїнського союзу земств.

С. Петлюра, згожуючись з О. Савіковським пропонує ухвалити принципово цю справу і доручити в двохденний строк скласти відповідний план постачання.

В. Прокопович висловлює побажання, щоб по згоді з головним уповноваженим по справах ліквідації—всеукраїнського союзу земств було дано до розпорядження санітарний поїзд.

Д. Одріна зазначає, що український Червоний Хрест, якому асігновано півтора мільона карбованців, організував на кордонах Галичини харчові пункти на 5.000 чоловік.

На ці харчові пункти може бути послана допомога галичанам. Гадаючи з свого боку, що необхідна не тільки харчова допомога, а також і медична—Д. Одріна вважає необхідним улаштувати медично-харчову справу, тим більше, що вузька колія не дозволить користуватися санітарним поїздом. Комплектування лікарсько-харчових загонів можуть взяти на себе окремі земства.

Управа принципово ухвалою пропозицію С. В. Петлюри що до організації широкої допомоги українцям Галичини речами першої необхідності, а також медичної допомоги шляхом притягнення до цього всіх земств України, а також звернутися до них з телеграфним закликом. Одночасно управа доручає члену управи Савченко-Вільському та доктору Д. Одріні на протязі трьох днів виробити відповідний план організації допомоги. Зібрані земствами пожертви управа всеукраїнського союзу земств розпреділяє по згоді з національною радою Галичини.

З представників Українського Національного Союзу та Головної Ради Галичан, Вуковинських і Угорських українців утворився об'єднаний комітет, котрий взяв у свої руки технічну організацію реальної допомоги Галичині. Комітет має організувати добровільні запоріжські, січові й інші полки та сотні, постачання їм усього потрібного, а також збір коштів, харчів, одягу то що для негайного перепроведення до Галичини. Комітет випустив до людности відозву, в котрій сповіщає, що всі жертви грішми, харчами, одягом і запасе оборонців рідного краю прийматимуться в помешанні комітету: Київ, Михайлівський монастир, третій корпус.

Допомога Галичині.

Минулої неділі відбулося засідання управи всеукраїнського союзу земств.

Засідання відбулося під проводом голови управи всеукраїнського союзу земств С. Петлюри, за день перед тим випущеного з Луганівської тюрми. В засіданні брали участь К. Мацієвич, В. Прокопович, М. Савченко-Вільський, З. Моргуліс, С. Драгоманів, Д. Одріна і В. Росікевич.

У зв'язку з подіями, які відбуваються в Галичині, голова управи С. Петлюра порушив питання, щоб всеукраїнський союз земств прийняв на себе ініціативу в справі допомоги українцям Галичини в її боротьбі за державну самостійність річами першої необхідності (хлібом, продуктами, матеріалами то що). Для цього необхідно звернутися з відповідним закликом до всіх земств України з пропозицією організувати збір жертв. Зібрані засобами окремих земств жертви розпреділяються управою всеукраїнського союзу земств.

С. Петлюра, згожуючись з О. Савіковським пропонує ухвалити принципово цю справу і доручити в двохденний строк скласти відповідний план постачання.

В. Прокопович висловлює побажання, щоб по згоді з головним уповноваженим по справах ліквідації—всеукраїнського союзу земств було дано до розпорядження санітарний поїзд.

Д. Одріна зазначає, що український Червоний Хрест, якому асігновано півтора мільона карбованців, організував на кордонах Галичини харчові пункти на 5.000 чоловік.

На ці харчові пункти може бути послана допомога галичанам. Гадаючи з свого боку, що необхідна не тільки харчова допомога, а також і медична—Д. Одріна вважає необхідним улаштувати медично-харчову справу, тим більше, що вузька колія не дозволить користуватися санітарним поїздом. Комплектування лікарсько-харчових загонів можуть взяти на себе окремі земства.

Управа принципово ухвалою пропозицію С. В. Петлюри що до організації широкої допомоги українцям Галичини речами першої необхідності, а також медичної допомоги шляхом притягнення до цього всіх земств України, а також звернутися до них з телеграфним закликом. Одночасно управа доручає члену управи Савченко-Вільському та доктору Д. Одріні на протязі трьох днів виробити відповідний план організації допомоги. Зібрані земствами пожертви управа всеукраїнського союзу земств розпреділяє по згоді з національною радою Галичини.

З представників Українського Національного Союзу та Головної Ради Галичан, Вуковинських і Угорських українців утворився об'єднаний комітет, котрий взяв у свої руки технічну організацію реальної допомоги Галичині. Комітет має організувати добровільні запоріжські, січові й інші полки та сотні, постачання їм усього потрібного, а також збір коштів, харчів, одягу то що для негайного перепроведення до Галичини. Комітет випустив до людности відозву, в котрій сповіщає, що всі жертви грішми, харчами, одягом і запасе оборонців рідного краю прийматимуться в помешанні комітету: Київ, Михайлівський монастир, третій корпус.

(Лист до редакції).

Високоповажаний Пане Редакторе!

В Галичині лється кров. Наші брати галичане українці обороняють свободу отчизни й українського народу од польських гнобителів, які взяли збройною силою нищити свободу й національні та людські права українського народу.

Тоді саме, коли народи всього світу збираються установити мир і братерську згоду між собою, поляки підняли братовбивство, щоб збу-

